

taaltips voor een perfecte schijfwijze

FRANK VAN DER SCHUREN

10 TAALTIPS OM BETER TE SCHRIJVEN

Een betrouwbare indruk is het halve werk

Of ik nu de krant lees, televisie kijk of gewoon door de stad loop; telkens betrap ik mezelf erop dat ik let op opzichtige taalfouten, vooral in zakelijke teksten.

Borden van gemeentediensten als: 'Fietspad gestolen' of 'Brug afgesloten tot 61 december', of reclames in supermarkten met type- of spelfouten: 'afwasborsten voor € 1,99', 'aardbijen te koop'. Het valt me altijd meteen op. Om dan te denken: jammer, slechte beurt, gemiste kans.

Dit soort fouten zijn namelijk desastreus voor de beeldvorming die potentiele klanten van uw bedrijf krijgen.

Een professionele eerste indruk zorgt namelijk voor een betrouwbaar imago en vooral in commerciële teksten is het erg belangrijk dat de boodschap duidelijk is en professioneel overkomt.

Daarom geef ik u hieronder 10 gratis taaltips aan de hand van veelgemaakte taalfouten.

Veel plezier met lezen en succes met het schrijven van uw teksten!

Frank van der Schuren

TIP 1: Een meisje die ...

Een aanwijzend voornaamwoord (*die, dat, deze*, enz.) verwijst altijd naar personen of zaken en past zich aan aan het woordgeslacht: *de* of *het*.

Bij het-woorden (zoals het meisje), wordt *dit* of *dat* gebruikt: het/een meisje **dat** ...

Bij de-woorden gebruiken we deze of die: de/een fiets die ...

Als je niet weet of een zelfstandig naamwoord een de- of een het-woord is, kun je dat opzoeken in het Groene Boekje of in een woordenboek.

TIP 2: Hun hebben dat gedaan ...

Hun is meestal een bezittelijk voornaamwoord en zegt iets over een zelfstandig naamwoord (dat is *hun* huis, *mijn* fiets, *jouw* trui). Het kan dus nooit als onderwerp (persoonlijk voornaamwoord) in een zin worden gebruikt.

Bovenstaande zin moet dus zijn: **Zij** hebben dat gedaan.

TIP 3: Als of dan

Als iets gelijk is dan gebruik je **als**, maar als iets groter, kleiner, leuker, ingewikkelder is, gebruik je **dan**. Hij is dus net zo groot *als* ik, maar hij is groter *dan* zij.

TIP 4: Overeenstemming tussen onderwerp en persoonsvorm

Onderwerp en persoonsvorm moeten altijd overeenkomen. Als het onderwerp enkelvoud is, moet de persoonsvorm ook in het enkelvoud worden geschreven en als het onderwerp meervoud is, wordt de persoonsvorm ook in het meervoud geschreven. Bij een samengesteld onderwerp (zowel enkelvoud als meervoud), moet de persoonsvorm dus ook meervoud zijn.

- De vogel vliegt
 De vogel en de vlinder vliegen
 De vogels en de vlinder vliegen
- Het meisje staat
 Het meisje en de jongen staan
 De meisjes en de jongens staan

Extra opletten geblazen wordt het in een zin als deze:
De abonnees wordt/worden? een leuke attentie toegestuurd.
De abonnees is meervoud, dus ben je geneigd om hier voor worden te kiezen. In deze zin is echter 'een leuke attentie' het onderwerp. Juist is dus: De abonnees wordt een leuke attentie toegestuurd.

TIP 5: Ik irriteer me mateloos aan hem ...

De meest bekende voorbeelden van verkeerd gebruikte woordcombinaties zijn werkwoordcombinaties die onterecht als wederkerend werkwoord worden gebruikt.

- Ergeren of irriteren?

(Zich) ergeren is een wederkerend werkwoord en wordt altijd gecombineerd met me of zich.

Bijv. *Erger jij je* aan spelfouten?

Irriteren is geen wederkerend werkwoord.

Bijv. Jouw gedrag irriteert me.

Je ergert je dus ergens aan en iets irriteert je.

- Realiseren of beseffen?

(*Zich*) *realiseren* is een wederkerend werkwoord en wordt altijd gecombineerd met *me* of *zich*.

Bijv. Hij realiseert zich dat de tijd dringt.

Beseffen is geen wederkerend werkwoord.

Bijv. Hij *beseft* dat de tijd dringt.

TIP 6: Ben jij de enigste die met de fiets is gekomen?

Telwoorden zijn woorden die een aantal of een nummer aangeven. Woorden die een precies aantal aangeven (*vijf*, *honderd*, *miljoen*) zijn bepaalde telwoorden. Je hebt echter ook onbepaalde telwoorden die een niet precies bekend aantal aangeven (*enige*, *enkele*, *sommige*).

Nog eniger dan enig bestaat niet. Onthoud dus dat 'enigst' niet bestaat. Jij ben dus de **enige** die met de fiets is gekomen.

TIP 7: Jou of jouw

Ik heb *jouw* heel erg gemist. Je hebt trouwens *jou* trui nog bij mij laten liggen. Beide hiergenoemde voorbeelden zijn fout. **Jouw** is namelijk een bezittelijk voornaamwoord en zegt iets over een zelfstandig naamwoord (*jouw trui*) en als we het hebben over **jou**, dan gaat het over een andere persoon (lijdend voorwerp). *Jou* wordt dus zelfstandig gebruikt.

Voorbeelden:

- Ik heb *jou* heel erg gemist. Je hebt trouwens *jouw* trui nog bij mij laten liggen.
- Ik hou van *jou*, maar ik hou van *jouw* kookkunsten.

TIP 8: Zei zij dat we ...

Zij is een persoonlijk voornaamwoord en gaat dus over een vrouwelijk persoon (enkelvoud) of over meerdere personen (meervoud). **Zei** met een korte 'ei' is de verleden tijd van het werkwoord zeggen. Het moet dus zijn: *Zij zei dat we ...*

TIP 9: Voor/om-fouten

Voor gebruik je zonder aanvullend werkwoord (ik haal een schaaltje *voor* de kat), terwijl bij **om** wel een begeleidend werkwoord hoort (ik haal een schaaltje *om* de kat *te voeren*).

TIP 10: Me of men in plaats van mijn

Me of **men** zijn persoonlijke voornaamwoorden, terwijl **mijn** een bezittelijk voornaamwoord is. *Mijn* verwijst dus (net zoals *hun* bij tip 2 of *jouw* bij tip 7) altijd naar een zelfstandig naamwoord.

Voorbeeld:

- Ik voel *me* niet lekker als ik deze fout op *mijn* computerscherm zie staan.